

Valtioneuvoston asetus liikenne- ja viestintäministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Liikenne- ja viestintäministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (405/2003) muuttamisen pääasiallisena tarkoituksena on muuttaa ministeriön organisaatiota koskeva asetuksen 3 § sekä muuttaa Suomi-rata Oy:n nimeksi Lentorata Oy ja Turun Tunnin Juna Oy:n nimeksi Länsirata Oy. Asetuksen 1 §:ään tehdään teknisluonteinen muutos, jolla pykälän 14 kohdan Yleisradio Oyj muutetaan Yleisradio Oy:ksi. Lisäksi lisätään Yleisradio Oy ministeriön toimialaan kuuluvaksi yhtiöksi.

Asetus annettaisiin valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 7 §:n 2 momentin nojalla.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1.4.2024.

PERUSTELUT

1. Esityksen nykytilan arviointi, tausta ja tavoitteet

Ministeriön toimintakyvyn ja tuloksellisuuden ylläpitäminen sekä toimintaympäristön muutosten asettamiin vaatimuksiin vastaaminen edellyttää jatkuvaa kehittymistä ja muutосkykyä. Lisäksi ministeriön henkilöstöstrategiassa sovittujen tavoitteiden toteuttamista halutaan tukea toimintatapojen kehittämisen ohella myös organisaatorakenteita kehittämällä. Jatkuvasti kehittyvää toimintaympäristöä, ministeriön toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja ministeriön muutосkyvykkyyttä tarkastellaan parhaillaan myös uudistettavassa ministeriön konsernistrategiassa.

Ministeriössä on tarkoituksena uudistaa organisaatorakennetta siirtymällä kolmen osaston malliin nykyisen neljän osaston sijasta. Ministeriön osastoista palveluosasto lakkautettaisiin ja sen yksiköt siirrettäisiin sellaisenaan muille ministeriön osastoille. Palveluosaston kuluttajapalveluyksikkö tehtävineen siirtyisi tieto- ja turvallisuusosastolle. Markkinayksikkö ja kuljetus- ja pätevyysyksikkö siirtyisivät verkko-osastolle, ja osaston nimi muutettaisiin verkko- ja palveluosastoksi. Lisäksi palveluosaston osastopäällikön ratkaisuvaltaan kuuluvat voimassa olevan ministeriön työjärjestyksen 41 §:n mukaiset asiat siirrettäisiin verkko- ja palveluosaston osastopäällikön ratkaisuvaltaan.

Muutos perustuu henkilöstöltä saatuihin palautteisiin ja johdon havaintoihin, ja sen taustalla on myös ministeriön henkilöstöstrategia ja arvot. Muutoksella tavoitellaan entistä yhtenäisempää ministeriötä, joustavuutta toimintaan ja toiminnan tehostamista. Tarkoituksena on panostaa sujuvaan arkeen, edistää selkeämpiä asiakokonaisuuksia ja tiiviimpää yhteistyötä. Organisaatiomuutoksella tavoitellaan myös

hallitusohjelman edellyttämiä säästöjä sekä tuottavuuden ja tehokkuuden paranemista. Kehittämistoimilla ministeriö pystyy hallitsemaan julkisen talouden tilanteesta aiheutuvia haasteita ja vaikuttamaan siihen, että ministeriön tehtävien hoitaminen turvataan parhaalla mahdollisella tavalla.

Esitettävän muutoksen ajankohdan taustalla on palveluosaston osastopäällikön siirtyminen liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajaksi, minkä seurauksena palveluosaston osastopäällikön määräaikaiseen virkaan on nimetty palveluosaston kuluttajapalveluyksikön johtaja 31.3.2024 asti. Hänen toimiessaan palveluosaston osastopäällikkönä kuluttajapalveluyksikön johtajan tehtävää hoitaa hänen sijaisensa. Asetusmuutoksen olisi siten tarkoituksenmukaista astua voimaan 1.4.2024.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa (Vahva ja välittävä Suomi, Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023, Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58) hallituksen tahtotilaksi esitetään, että hallitus edistää nk. lentoratahanketta ja Suomi-rata Oy:n tekemä suunnittelutyö keskeytetään muilta osin. Valtioneuvoston talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi syksyllä 2023 liikenne- ja viestintäministeriön esitystä hallitusohjelmakirjauksen toimeenpanemiseksi. Samalla ministerivaliokunta puolsi, että Suomi-rata Oy:n nimi muutetaan Lentorata Oy:ksi (Flygbanan Ab).

Turun Tunnin Juna Oy:n osakkaat päättivät 20.12.2023 yhtiön kutsumassa ylimääräisessä yhtiökokouksessa muun ohella, että yhtiön nimi muutetaan Länsirata Oy:ksi (Västbanan Ab). Asiaa oli puollettu tätä ennen valtioneuvoston talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 19.12.2023.

Asetukseen tehdään teknisluonteinen muutos, jolla Yleisradio Oyj muutetaan Yleisradio Oy:ksi sekä lisätään Yleisradio Oy ministeriön toimialaan kuuluvaksi yhtiöksi. Yleisradio Oy kuuluu jo nykyisin ministeriön toimialaan ja yhtiön on sijoitettu viimeisimmässä valtioneuvoston omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjaukseen. Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 1 §:n mukaan Yleisradio Oy on 7 §:n mukaista julkista palvelua liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla harjoittava osakeyhtiö. Yhtiön toimintaa johtaa eduskunnan valitsema hallintoneuvosto, jonka tehtävät on määritelty lain 6 §:ssä. Liikenne- ja viestintäministeriö edustaa valtio-omistajaa yhtiön sääntömääräisessä yhtiökokouksessa.

2. Esityksen valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Ehdotus on käsitelty ministeriön yhteistoimintaneuvottelussa.

Asetusluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle valtioneuvoston kanslialle. Valtioneuvoston kanslia (VNK) lausui toteamalla, että asetuksen perustelumuihistiossa tulisi selkeyden vuoksi tuoda esille Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) säädökset yhtiön asemasta, hallinnosta ja valvonnasta. VNK esitti myös, että valtioneuvoston asetuksen perustelumuihistiossa tulisi käyttää asetuksen tekstin mukaista ilmaisua toimiala muistiossa käytetyn ilmaisun toimivalta sijasta. Lausuntopalautteen perusteella asetuksen perustelumuihistiota on muokattu VNK:n esittämillä tarkennuksilla.

Ehdotus on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastuksessa.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu asetusmuutos ei vaikuttaisi ministeriön laissa, valtioneuvoston asetuksessa tai työjärjestyksessä säädettyihin tehtäviin. Asetusmuutosehdotuksella ei olisi suoria vaikutuksia valtiontalouteen.

Ehdotetulla asetuksella on vaikutusta ministeriön organisaatorakenteeseen siten, että liikenne- ja viestintäministeriön palveluosasto lakkautettaisiin ja ministeriössä siirryttäisiin kolmen osaston malliin. Organisaatiomuutoksella ei ole vaikutusta ministeriön henkilöstömäärään, eikä ministeriön asiantuntijoiden tehtävänkuviiin. Palveluosaston osastopäällikkö siirtyi liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajaksi joulukuussa 2023, minkä jälkeen osastopäällikön määräaikaiseen virkaan on nimitetty palveluosaston kuluttajapalveluyksikön johtaja 31.3.2024 asti. Hänen toimiessaan palveluosaston osastopäällikkönä kuluttajapalveluyksikön johtajan tehtävää hoitaa hänen sijaisensa. Asetusmuutoksen on tarkoitus astua voimaan 1.4.2024, ja siten kyseistä osastopäällikön paikkaa ei enää täytettäisi.

Suomi-rata Oy:n nimi muutetaan Lentorata Oy:ksi (Flygbanan Ab) ja Turun Tunnin Juna Oy Länsirata Oy:ksi (Västbanan Ab). Yleisradio Oy:n lisääminen liikenne- ja viestintäministeriön toimialaan ja nimen korjaaminen eivät toisi muutoksia nykytilaan.

Ehdotettava muutos edellyttää myös liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen liikenne- ja viestintäministeriön työjärjestyksestä muuttamista.

SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT

Valtioneuvoston asetus liikenne- ja viestintäministeriöstä (405/2003)

1 §. Ministeriön tehtävät. Yleisradio Oyj muutettaisiin Yleisradio Oy:ksi. Muutos vastaisi nykytilaa ja yhtiön todellista muotoa.

2 §. Ministeriön toimialaan kuuluvat virastot, laitokset, yhtiöt ja toimitilat. Suomi-rata Oy muutettaisiin Lentorata Oy:ksi ja Turun Tunnin Juna Oy Länsirata Oy:ksi. Lisäksi lisättäisiin Yleisradio Oy ministeriön toimialaan kuuluvaksi yhtiöksi, koska sitä ei ole tällä hetkellä mainittu asetuksessa, vaikka Yleisradio Oy on ministeriön toimialaan tosiasiaassa kuuluva yhtiö.

3 §. Ministeriön organisaatio. Ministeriön palveluosasto lakkautettaisiin ja sen yksiköt siirrettäisiin sellaisenaan muille ministeriön osastoille, minkä seurauksena pykälän 2 kohta kumottaisiin ja verkko-osaston nimi muutettaisiin verkko- ja palveluosastoksi. Osaston nimi muutettaisiin verkko- ja palveluosastoksi, koska osastolle keskitettäisiin nykyisen palveluosaston yksiköt markkinayksikkö ja kuljetus- ja pätevyysyksikkö ja osaston nimi kuvaisi paremmin osaston toimialaan kuuluvia tehtäviä. Lisäksi pykälän kohtien numerointi muutettaisiin juoksevaksi.

VOIMAANTULO

Esitetään, että asetus tulisi voimaan 1.4.2024.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

ESITTELIJÄ

Yksikön johtaja, budjettineuvos Mikko Nygård